

ИЗБОРИТЕ НЕ БЕА ЧУДО

Во членот 17, потточка 12, се наоѓа фамозната дупка, која на ДИК ѝ даваше можност да ја преиспита работата на Градската изборна комисија и на било која друга за време на обработувањето на изборните резултати од локалните избори.

Пишува:
Кокан СТОЈЧЕВ

Локалните избори во Република Македонија покажаа дека на релација Државна изборна комисија и Изборна

комисија на Град Скопје, постоеше сериозен куршлус, кој пречеше на нормалното одвивање на изборните процеси, односно напонот и системот паднаа оној момент кога требаше да се објават резултатите од гласањето на електоратот. Се потоа што се случуваше во македонските јасли беше природна последица на не-

средените односи меѓу двете институции, кои доколку продолжеа да се "прават на Тошо" и натаму се оглушуваа на повиците за укажаните изборни слабости, тогаш секако дека ќе се загубеа во морето проблеми.

Префрлањето на вината претставува опасен сигнал за државните органи во процесот за приближување кон Европската унија, но и за политичките партии, кои со своето арогантно и цинично однесување ја прокоцкаа шансата да ја вратат довербата кај населението и кај меѓународните институции дека се способни да организираат фер и демократски избори. Жолтиот картон кој го добија не ги отрезни, туку ги откри вистинските намери кои се

ИЗБИРАЧКИОТ МАТЕРИЈАЛ НОСЕШЕ ЗАБУНИ

кријат кај одредени политичари. Тие само прокламативно се изјаснија за проблемите во изборниот процес, останатото му го оставија на противникот, бидејќи знаеја дека битката ја добија во текот на ноќта. Таа беше доволна за да се создадат посакуваните ефекти.

КУМУВАЊЕ

Постојат многу причини за нагрденото лице на локалните избори. Повеќето се од субјективен, но и од објективен карактер. Доколку се анализираат субјективните причини, тогаш тие можат да се лоцираат во неколку точки. Прво, за време на изборите членовите на Градската изборна комисија не беа на нивото кое треба да одговара за извршување на една ваква сложена и комплексна задача. Второ, нецелосниот извештај, кој по завршувањето на првиот круг од изборите го испратија до ДИК, навестваше дека можеби нешто лошо се случува во оваа Комисија, а при тоа при сумирањето на резултатите од изборите станаа "официјални кумови" на лакрдијата која нè оддалечи од ЕУ.

Трето, со ненавременото

објавување на резултатите од гласањето се создаде неподнослива клима, која ги вжешти односите меѓу позицијата и опозицијата. Оттаму се наметна прашањето кој е задолжен за законитото и регуларно водење на изборниот процес - ДИК или Изборната комисија на Град Скопје. Вината мора да се бара кај двете институции, кои подлегнаа на притисоците од надвор.

Имено, дури три дена по одржувањето на првиот круг на изборите, прв пат во јавноста се појави и претседателот на ДИК, Стево Пендаровски. Тој во име на Комисијата се ограда од коментарите за изборите, иако тогаш опозицијата тврдеше, особено за Скопје, дека е направен фалсификат.

Додека опозицијата и позицијата си ја префрлаа вината за слабата оценка, поради дупката во Законот за локални избори, "неговото величество", Пендаровски со врзани раце го чекаше фидбекот од приговорите кои беа доставени до Врховниот суд.

"Сите имаме интерес да има демократски избори, меѓутоа би почекал да видам како тоа ќе го решат од пр-

ГЛАСАЊЕТО БЕШЕ ВО СЕНКА НА НЕРЕГУЛАРНОСТИТЕ

вата и од втората инстанца надлежните органи кои ги спомнав", изјави по првиот круг претседателот на ДИК, Стево Пендаровски.

"Ги видов сите извештаи и на меѓународните организации и на овие кои тука го мониторингуваат процесот и на домашните субјекти инволвирани во процесот, и јас не можам а да не се согласам со генералната заложба, дека ние мораме да имаме кредибилен процес, мораме да имаме транспарентен процес и конечно, на крај, мораме да добиеме легитимни победници", истакна Пендаровски.

До тој момент првиот човек на Државната изборна комисија немаше забелешки за работата на колегите од Градската изборна комисија.

"ДИК нема констатирано

кои не е надлежна.

Тој појасни дека Државната комисија за локални избори, според Законот, само презентира утврдени податоци и може да разреши општинска изборна комисија, како што тоа го стори во случајот со Пласница.

"Европската унија е изненадена и разочарана од тоа што се случуваше во првиот круг од изборите", изјави нивниот амбасадор во Скопје, Мајкл Салин, кој во интервју за Радио Слободна Европа, ги критикуваше политичките фактори за пројавените слабости за време на изборните процеси.

"Генерално, во многу општини сè беше нормално, но очигледно е дека во некои општини не беше сè розово и работите не се одвиваа како што треба. На тие места из-

неправилности во работата на Градската изборна комисија. Од сите материјали кои ги добивме, не можевме да констатираме дека тие експлицитно прекршиле некоја законска норма", изјави Пендаровски.

Обвинувањата дека Државната изборна комисија е нетранспарентна, Пендаровски ги отфрли, со објаснување дека ДИК не може постојано да кажува податоци, за

борите минаа многу полошо во споредба со минатото. Главно, оценката е дека во некои општини имаше јасни нерегуларности и жалам поради тоа, дури сум и изненаден", изјави амбасадорот Салин.

Според него, по сè она што се случило, се добива впечаток дека за Македонија поважно е кој ќе ја добие битката во Шуто Оризари, отколку битката за Брисел. Тој предупреди дека оценката за Македонија и нејзините шанси за Европа во многу работи ќе зависат од вториот изборен круг.

"Ако нешто се случи, тогаш тоа ќе биде навистина лошо за Македонија. Колку лошо - не знам, но нема да биде добро", објасни претставникот на ЕУ, амбасадорот Мајкл Салин.

Но, ваквата лоша и негативна оценка не претставуваше опасен сигнал за организаторите на локалните избори. Тие не се отрезнија, туку продолжија со ист ритам и динамика, намерно или ненамерно да се "пијанчат" и да се оглушуваат од фактите на теренот. Во име на народот поединци гласаа.

Државната изборна комисија се ограда од пројавените слабости во работата на Градската изборна комисија, како и за комисиите во општините Чаир и Сарај. Своето оправдување го пронајде во Законот за локални избори, кој ингеренциите им ги предава на пониските изборни органи, а ДИК може само да се "слика", бидејќи вака како што стојат работите нејзе ѝ се врзани рацете и на локално ниво комисиите можат да прават што сакаат, дури и да ги "наштимаат" изборните резултати. Ваквата правна дупка, која е од објективен карактер, намерно беше премолчена од политичките фактори, бидејќи и на двата тора им одговара доколку не им се остварат посакуваните желби.

Членот 17 од Законот за локални избори се однесува токму за работата на Изборната комисија.

1. Се грижи за законито спроведување на изборите во општината;
2. Го именува составот на избирачките одбори и дава упатство за нивната работа;
3. Организира и врши едукација на членовите на избирачките одбори;
4. Утврдува дали предложените листи на кандидати за избор на членови на совет и листата на кандидат за градоначалник се поднесени во согласност со овој Закон;
5. Ги потврдува листите на предложените кандидати и со ждрепка го утврдува редоследот на единствената листа на кандидати;
6. Ги огласува утврдените листи на кандидати;

7. Презема технички подготовки за спроведување на изборите според упатствата, појаснувањето и инструкциите на Државната изборна комисија;

8. Ги информира граѓаните за начинот и техниката на гласањето;

9. Ги евидентира овластените претставници на кандидатите за следење на работата на изборната комисија и на избирачките одбори;

10. Ги предава и ги собира изборните материјали на и од избирачките одбори на начин утврден со овој Закон;

11. Ги утврдува резултатите од гласањето во општината и Градот Скопје во рок од 24 часа од затворањето на гласачкото место;

12. Ги пресметува и ги објавува резултатите од изборите за избор на членовите на Советот на општината и за градоначалник на општината и Градот Скопје и ги доставува до Државната изборна комисија и до општината и Градот Скопје;

13. Одлучува по приговори;

14. Пополнува и доставува статистички податоци за потребите на Државниот завод за статистика; и

15. Врши и други работи утврдени со закон.

Работата на изборната комисија е јавна. Во членот 17, потточка 12, се наоѓа фамозната дупка, која на ДИК ѝ даваше можност да ја преиспита работата на Градската изборна комисија и на било која друга за време на обработувањето на изборните резултати од локалните избори. Меѓутоа, тоа не го стори, премолчено-премолчена, ги изцвака слабостите и продолжи "мудро" да работи. Само нам не ни беше јасно дека во Шутка, Сарај, Чаир и на други места се случуваа многу лоши нешта, не дај Боже да беа проследени со убиства, бидејќи македонската демократија која одамна е прогласена за клинички мртва ќе беше ставена на столбот на срамот. Ваква остро критикувана од страна на меѓународните набљудувачи, мораме да кажеме дека кај нас секое чудо трае три дена.

КОЕ ТРАЕ ТРИ ДЕНА

ОРГАНИЗАТОРИТЕ "ПАДНАА" НА ИСПИТОТ